

Wiesław Boryś **4 I 1939–29 XI 2021**

Profesor Wiesław Boryś urodził się 4 stycznia 1939 w miejscowości Bzin (dziś dzielnica Skarżyska-Kamiennej). W latach 1955–1960 studiował filologię słowiańską na Uniwersytecie Jagiellońskim, specjalizując się w języku serbskochorwackim, a głównym przedmiotem jego zainteresowań była etymologia słowiańska. Przez większość swego życia naukowego był związany z Pracownią Języka Prasłowiańskiego Instytutu Sławistyki w Krakowie, stworzonego w latach 50. XX wieku przez profesora Tadeusza Lehra-Spławińskiego (pod którego kierunkiem napisał pracę magisterską) oraz Franciszka Sławskiego. Obaj ci wielcy sławiści polscy podjęli ogromne dzieło rekonstrukcji całego słownictwa prasłowiańskiego. Do pracy nad *Słownikiem prasłowiańskim* zatrudnieni zostali Zbigniew Gołąb i Kazimierz Polański, a wkrótce potem Roman Laskowski, Tadeusz Szymański oraz Wiesław Boryś, któremu profesor Sławski powierzył w 1976 opiekę naukową nad Pracownią, dziś kierowaną przez profesor Mariolę Jakubowicz.

We wszystkich wydanych drukiem tomach (A–G, I–VIII, 1974–2001) profesor Wiesław Boryś odcisnął swoje naukowe piętno, a wypracowaną tu metodologię badawczą wykorzystał w swoim *Słowniku etymologicznym języka polskiego* (Kraków 2005). Przez zastosowanie analizy słowotwórczej i słowiańskiej geografii lingwistycznej odkrył pierwotną motywację morfo-semantyczną szeregu polskich wyrazów, ustalał ich chronologię i rozwój znaczeniowy, wskazywał na odpowiedniki słowiańskie, a przy zapożyczeniach ich pochodzenie. W ten sposób objaśnił w sposób naukowy pochodzenie współczesnego polskiego słownictwa, zwłaszcza wyrazów odziedziczonych z epoki prasłowiańskiej, innowacji historycznych polszczyzny, starszych zapożyczeń i nieznanymi w języku literackim form gwarowych.

We współpracy z profesorem Hanną Popowską-Taborską opracował jedyny słowiański etymologiczny słownik gwarowy (pisownia fonetyczna!), jakim się stał wielotomowy *Słownik etymologiczny Kaszubszczyzny* (Warszawa 1994–2010, t. I–VI) oraz jego wersja syntetyczna *Leksyka kaszubska na tle słowiańskim* (Warszawa 1996), ważna również dla dialektologii polskiej ze względu na ukazane w niej nawiązania do gwar Wielkopolski, Śląska, a nawet Małopolski (przy braku oczekiwanych ze względów fonetycznych związków z Mazowszem). Poza językiem prasłowiańskim i etnolektem kaszubskim profesor Boryś zajmował się też dawnym słownictwem polskim jako autor szeregu haseł w *Słowniku staropolskim* (t. IV–V, 1963–1969).

Przez szereg lat był profesorem filologii słowiańskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego, gdzie wykształcił m.in. dwóch dziś już wybitnych językoznawców slawistów, Zbigniewa Babika i Tomasza Kwokę. Uczestniczył w międzynarodowym życiu slawistycznym, był członkiem Komisji Etymologicznej przy Międzynarodowym Komitecie Slawistów. Jego prace są często cytowane w wydawnictwach krajowych i zagranicznych. W 2007 roku został wybrany na członka korespondenta Polskiej Akademii Umiejętności. Szczególnym uznaniem cieszył się w Chorwacji, której kultury był promotorem, a jego prace tłumaczono, m.in. *Czakawskie studia leksykalne* (Warszawa 1999) / *Čakavske leksičke studie* (Zagreb 2007), wybór prac *Odabir tekstova* (Zagreb 2009). W formie książkowej opublikował prace *Budowa słowotwórcza rzeczowników w tekstach czakawskich XV–XVI w.* (Wrocław 1969), *Studia nad dialektem czakawskim Juraja Križanicia* (Wrocław 1986).

Poza etymologią profesor Boryś zajmował się również słowotwórstwem słowiańskim, wydając m.in. pracę *Prefiksacja imienna w językach słowiańskich* (Wrocław 1975), a w swych licznych artykułach z zakresu leksykologii i semantyki podejmował też kwestie morfologiczne. Wybór najważniejszych swoich artykułów przedrukował w książce *Etymologie słowiańskie i polskie* (Kraków 2007). W sumie profesor Boryś opublikował ok. 250 pozycji naukowych (bibliografia za lata 1963–2013 w *Studia Borysiana – Etymologica diachronica slavica*, Warszawa 2014, s. 9–29). Mimo upływu czasu i nie najlepszego zdrowia do ostatnich chwil życia intensywnie pracował naukowo. Zmarł w Krakowie 29 listopada 2021 roku.

Leszek Bednarczuk